

Strokovni list za povzdigo gostilničarskega obrta.

Glasi „Osrednje zveze gostilničarskih zadrug na Slovenskem“.

List izhaja 25. vsakega meseca.

Za člane v „Deželni zvezi“ včlanjenih zadrug stane list celoletno K 20.—, Sicer stane list celoletno K 24.—, polletno K 12.—, četrtletno K 6.—; posamezne številke 2 kroni.

Cena inseratom: 1/48 strani K 4.—, pri večkratnih objavah popust.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani, Gosposvetska cesta štev. 16.

Strankam je uredništvo na razpolago vsak dan od 8.—18. ure.

Rokopisi se ne vračajo. Rokopise in objave je pošiljati do 20. vsakega meseca, s tem dnem se uredništvo zaključiti.

Št. 10.

V Ljubljani, 25. oktobra 1921.

Leto VIII.

Tovariši!

Čitajte Vaš stanovski list, ne zavreči, shraniti ga, da si pri danih prilikah poiščete v njem priobčenih razprav in navodil, osobito zadružna načelstva morajo imeti vse letnike zbrane. — Današnja številka je neobhodno potrebna vsakomur.

Gostilničarska banka.

V zadnji številki »Gostilničarja« smo prinesli poziv na vpisovanje delnic Gostilničarske banke, ki se ustvarja pod upravo središčnega Saveza jugoslovenskega gostilničarstva po sklepu lanskega kongresa gostilničarjev, ki se je vršil v Beogradu. Naši delavni tovariši Beogradčani so prevzeli osnutek te banke in so to težko misijo izvedli racionalno in dovršeno. Iz Gostilničarske banke se je izgradila materijalna neodvisnost gostilničarstva. S postankom Gostilničarske banke, ki se je osnovala z 20.000.000 K glavnice, se ima osredotočiti gostilničarski kapital v močnem lastnem denarnem zavodu, kateremu dajejo pravec gostilničarji sami in to najuglednejši tovariši iz vseh pokrajin velike naše Jugoslavije. S tem kapitalom se ima v prvi vrsti izvesti emancipacija, t. j. soamosvojitvev poslov od veletržcev in posredovalcev, tako da se bo lahko dobivala roba za vsakega naravnost od pridelovalca ali producenta.

Banka bo ustanavljala in urejevala tudi velike vinske pivnice, nakupovala velike količine vina in drugih alkoholnih pijač ter jih prepuščala našim tovarišem za najmanjši dobiček, ki pa bo v celoti itak znaten, ker bo konzum ogromen. Banka hoče urediti tudi skladišča raznega blaga, kakor n. pr. steklene in por-

celanske posode, namizne oprave, platno za hotelske oprave itd., sploh vse, kar gostilničar, kavarnar ali hotelir potrebuje, tako da bodo ti znatno cenejše prišli do svojih potrebnih predmetov. To bo velika usluga gostilničarski obrti, ako upoštevamo, da dajemo danes prekupcem in tržcem po 40 do 50% dobička, ki bo ostal v naših žepih.

Za vsa ta podjetja hoče banka dati denarna posojila pod sigurnim jamstvom tudi najmanjšemu krčmariču, ki bo tako deležen zaščite svojih interesov in izboljšanja dohodkov s pomočjo banke. Tega dejstva se moramo v polni meri zavedati in biti ponosni, da je tudi naš stan prispel na ono mesto, ki daje dandanes direktive vsemu večjemu gospodarstvenemu pokretu. Poslužujmo se je pri vsaki priliki in pozivljamo že danes zavedne naše drugove, naj si nabavijo čim največ delnic tega našega stanovskega zavoda, ki nosi tako lepo in ponosno ime »Gostilničarska banka«. Vpisovanje in posredovanje za nakup delnic itd. je prevzela Obrtna banka v Ljubljani. Osnovatelji Gostilničarske banke so sledeči gospodje: Jurij Dimović, hotelir kod »Srpske krone«, Jovan Ivanović, hotel »National«, Milan Stojanović, kavarnar »Trgovačke kavarne«, vsi v Beogradu; nadalje Danilo Damjanović, kavarnar v Sarajevu, Josip Tabori, kavarnar v Sarajevu, Milan Pe-

šterac, hotelir, Štefan Janković, kavarnar, Štefan Kuprešanin, hotelir, Josip Blažek, kavarnar, Petar Azdenković, restavrater iz Lapova, Todor Milković, kavarna Užice«, Nastas Ristić, kavarnar, Milan Mitrović, hotelir v Kragujevcu, Dragotin Denić, hotelir, Vladimir Matić, hotelir v Bitolju, Ratibor Ratiborović, hotelir, Danilo Guteša, hotelir, Obren Pepar, hotelir, Mihajlo Janković, hotelir, Života Gjorgjević, hotelir iz Kragujevca, Milan Mišić, hotelir, Makedonija, Vangijel Gjorgjević, kavarnar, Vlajko Radović, restavrater, Svetislav Gjorgjević, kavarnar, Andrija Prekić, kavarnar iz Arangjelovca, Petar Dinkić, kavarnar, Vlada Veličković, kavarnar, Živojin Milošević, restavrater iz Pančeva, Štefan Štefanović, kavarnar iz Pančeva, Sima Ginić, Gavro Balabanovičin, Stojan Krstić, kavarnar, Dimitrija Marinković, hotelir, Spasoje Zanjkić, kavarnar, Dragomir Spasić, kavarnar, Svetozar Miljikević, Andrija Gjorgjević, kavarnar iz Sremskih Karlovcev.

★ ★ ★

Za svobodo gostilničarskega obrta.

Ni še dobro dva meseca, ko je gostilničarski organizaciji uspelo razkritje kart abstinentov, teh grobokopov gostilničarske obrti in preganjevalcev naše

obrtne svobode. In takoj je začela osrednja organizacija v Beogradu in Zagrebu akcijo proti temu ogroženju, ki je imela uspeh. Gosp. minister za narodno zdravje dr. Karamehmedović, se je po teh intervencijah in nastopu naših organizacij moral odločiti, da se bo zakonska osnova za pobijanje alkoholizma, s katero se je hotelo zabraniti točenje ob sobotah in nedeljah, predno se predloži zakonodajnim zastopstvom, odstopila še našim zvezam v proučevanje in razmišljanje.

S tem odlokom, h kateremu je bil prisiljen vsled nastopa naših organizacij, se je minister pač udal nekako običajni formi in ne mnogo več. Vest, da hoče ministrstvo zdravja odstopiti to zakonsko osnovo zvezam v proučevanje, so javile dnevne novine. In marsikateri si je morda že mislil, da je s tem odlokom bitka za nas dobljena. Pa ni tako! Položaj našega obratovanja je še kljub temu ravno tako ogrožen kakor prej, ker čeprav se odstopi ona osnova interesentom v proučevanje, smo vendarle prepričani, da se bodo na visokih mestih ravno tako, če ne še bolje, slušale želje abstinentne legije. Naše stremljenje gre za tem, da se mora dati našemu obratovanju popolna svoboda, katero stremljenje pa bide kakor bob ob steno pri glavnih službenih referentih v ministrstvu za narodno zdravje. Ministrstva vedo že davno naše zahteve, t. j. popolna svoboda v naši obrti. Tako pa bomo težko prišli kdaj do kompromisa, če nam tudi pošljejo to zakonsko osnovo v pretres. Kajti karkoli bi koncedirali, bi moralo iti na našo škodo in na škodo sedanje obrtne svobode, ki jo uživamo, ki pa že itak ni popolna. Kaj hočemo torej še žrtvovati? Nekaj uspeha pa je povzročil ta pojav vendarle v naših vrstah. Ko se je širom domovine raznesel glas o tej famozni osnovi ministrstva za narodno zdravje, se je v nekaj tednih pojavilo v več kakor 20 mestih Hrvatske in Slavonije organizatorično delo in nastalo je nad 20 novih gostilničarskih zadrug v Jugoslaviji. Da vse te mase ne bodo pripuščale rušiti svobodo našega obratovanja, je jasno in ministrstva bodo gledala, kadar se bodo nad sto tisoč interesentov gostilničarjev, pa tudi vinogradnikov ter občinska in mestna zastopstva dvignila proti tej osnovi. Da bomo v tem vsi edini kakor en mož, to jim garantiramo. Abstinentna legija se moti, ako upa presenetiti naše vrste nepripravljene. Na to se jim hvala Bogu ni zanašati, ker v tem pogledu so naše organizacije vedno jačje in se zavedajo, kaj jim preti in bodo vztrajale ne samo v borbi proti zakonskim osnovam, s katerimi se hoče ubijati naša obrt pod devizo, da gre za pobijanje alkoholizma, marveč bodo vztrajale vse dotlej, dokler vsi abstinentni poizkusi, koji se zadirajo v naše interese, ne bodo popolnoma poraženi.

Gostilničarstvo je na jasnem, da mu abstinentne organizacije kopljejo jamo in ravno vsled tega se bo uspešnejše str-

nilo, da s svojo ogromno organizacijo stotisočernih pripadnikov izvojuje garancije obrtne svobode. V jamo pa hočemo pokopati abstinente in njihove abotne nakane.

★ ★ ★

Ali se izplača gostilničarju prirediti plesne in zabavne veselice?

Od mnogih strani nam prihajajo ustineni in pismena vprašanja, katere takse je plačati pri prireditvi eventuelnih plesov ali podobnih veselic v gostilnah. Dnevnik pa prinašajo te dni poročila, da je okrajnska vlada izdala na policijsko ravnateljstvo v Ljubljani glede dovoljenja veselice, nastopni razglas:

Društvene veselice. Vsled razpisa pokrajinske uprave razglasa policijsko ravnateljstvo v Ljubljani glede dovoljenja veselice nastopno: Prošnjo za prireditve društvenih veselice, plesov, družabnih večerov itd. mora predložiti društveni predsednik, oziroma njegov namestnik. **Druge veselice, kakor društvene se sploh ne bo dovolilo.** Prošnja mora vsebovati: čas in kraj prireditve, točni spored in natančni naslov prireditelja. **Ako bi se nameravalo raztegniti prireditve čez določeno policijsko uro, mora osebno prositi gostilničar, ki bo izvršil v dotičnih prostorih povodom prireditve gostilničarsko obrt, za podaljšanje policijske ure.** Prošnja mora vsebovati: čas in povod podaljšanja policijske ure in natančni naslov. Drugim kakor koncesioniranim gostilničarjem, oziroma oblastveno odobrenim namestnikom se podaljšanje policijske ure ne more dovoliti. Vsaka omenjenih prošenj mora biti vložena 8 dni pred prireditvijo, je podvržena koleku 2 dinarjev in mora biti vsaki priložen kolek za rešitev v znesku 5 dinarjev.

Ta razpis bi nas skoraj že razvezal vseh nadaljnjih odgovorjanj, ker smo tudi že svojčas, ko so tozadevne naredbe izšle, iste priobčili v našem listu tovarišem v znanje in ravnanje. Ko pa pri nas, osobito na Kranjskem, doslej ni bilo še vse gostilničarstvo v organizaciji in smo morali z žalostjo opaziti, da posamezni gostilničarji strokovni list »Gostilničar« vračajo, namesto da bi ga prebrali in shranili ter pri danih prilikah jemali take informacije iz njega in pa ker se je zadnji čas ustanovilo več zadrug nanovo, vsled katerih bodo člani spodbujeni k boljši zavednosti, podamo v naslednjem še enkrat nazvornejšo podatke (o predpisih in taksah), ki se nanašajo na plesne in enake veselice, katere hoče prirediti gostilničar sam. Prvo je, da se mora zaprositi pri pristojnem okrajnem glavarstvu dovoljenje za prireditve veselice. Prošnja je kolekovati s kolekom za dva dinarja ter priložiti prošnji za eventuelno rešitev kolek za pet dinarjev. Ta taksa se plača za vsako prireditve za čas 24 ur. Ako se v teh 24 urah priredi več predstav, n. pr. da igra en čas samo godba, en čas petje, nato pa na isto godbo ljudje tudi zple-

šejo, se plača samo ena taksa. Ako bi se pa take zabave prirejale stalno za del časa nego en dan, sme pristojno oblastvo izdati dovoljenje tudi za daljši čas, pobe-re pa vnaprej za vsaki dan takso od 5 dinarjev.

Kdor ne zahteva tega dovolila 24 ur preje in ne plača takse, se kaznuje z desetkratnim zneskom neplačane takse. Uradnik pa, ki izda to dovolilo ne da bi pobral takse, se kaznuje s petkratnim zneskom neplačane takse. Ako se pa priredi umetniški koncert, glasba ali petje proti vstopnini, je plačati tudi taksa 10% od vrednosti prodane vstopnice. Za druge neumetniške prireditve, kjer se ljudje zbirajo zaradi zabave in razvedrila proti vstopnini, se plačuje taksa 20% od vrednosti prodane vstopnice. Ako je združena z umetniškim koncertom tudi plesna veselica proti vstopnini, se plača istotako taksa 20% od vrednosti prodanih vstopnic. Pri umetniških predstavah, koncertih itd., kjer ni vstopnine, marveč se plačuje le prostovoljni prispevek, je istotako plačati takso 10% od skupnega zneska prostovoljnega prispevka. Pri drugih prireditvah pa, ki ne spadajo pod umetniške in so prirejane tudi brez vstopnine samo proti prostovoljnemu prispevku, se plača pa taksa 20% od skupnega zneska prostovoljnih prispevkov. V ta namen mora prireditelj voditi točen seznamek vseh prispevnikov in vsote dobljenega prispevka.

Kdor ne vodi tega seznamka ali ga vodi netočno, ne vpisuje imen prispevnikov ali zniževa vsoto danega prispevka, se kaznuje prvokrat s kaznijo od 500 do 2000 dinarjev. Ob vsakem ponovljenem prestopku pa s kaznijo od 2000 do 5000 dinarjev.

V primerih ako je vstop dovoljen vsakomur brez vstopnice (vstop prost), pa se v lokalni prodajajo pijače in jedila, ter se tukaj ljudje zbirajo zaradi zabave, plesne veselice in razvedrila poslušajo petje, godbo, gledajoč predstavo itd., se določi taksa pavšalno za en dan. To takso mora plačati vnaprej dotičnik, ki aranžira to podjetje. Taks za vstopnice kakor tudi pavšalnih taks itd. ne more biti nihče oproščen, najsi so se prodajale vstopnice po komurkoli na kateremkoli kraju in v čigarkoli korist. Zabave na vaških slavnostih, cerkvenih slovesnostih in narodnih svečanostih, ako se prirejajo na krajih, ki so za to določeni, kakor tudi koncerti in zabave, ki jih prireja šolska uprava ali mladina na korist učencem dotične šole v šolskih prostorih, niso zavezani plačevanju te takse. Istotako se ta taksa ne plačuje za poučna predavanja, poučne in pridobitne razstave, vaje sokolskih in gimnastično športnih društev. Ako pa se z njimi vred prirejajo tudi plesne veselice, se pobira taksa 20%. Prostovoljna gasilna društva, ki se združujejo sama, sploh ne plačujejo te takse, ako prirejajo koncerte ali zabave izključno za to, da nabavljajo priprave, potrebne zoper požar. Zoper odmero teh taks,

ki jih odmerijo davčni uradi, oddelki finančne kontrole ali okrajne ekspoziture, se vlaga pritožba v treh dneh pri finančni direkciji. Zoper to pa pri generalni direkciji posrednih davkov. Odločbe generalne direkcije posrednih davkov, izdane o teh pritožbah so izvršilne. Pritožbe zoper obsodbe o kaznovanju se vlagajo v treh dneh po oblastvu, ki bi izreklo obsodbo, pri delegaciji ministrstva za finance. Odločba te delegacije je izvršilna. S tem pa trošek za priredbo veselice ali plesa še ni pri kraju. Sedaj pride pa še županstvo oziroma občina s svojimi zahtevki. Vsaka občina v Sloveniji ima vsled naredbе celokupne deželne vlade za Slovenijo z dne 1. aprila 1920, št. 177 pravico, da s sklepom občinskega odbora uvede nove občinske takse ali pa zviša že imajoče občinske takse v mejah tozadevne tarife. Dotična tarifa določa v točki 12 občinske takse za prireditve splošno pristopnih plesnih zabav za en dan od 50 do 300 K poleg tega za vsakega godca od 2 do 8 K. Če je pri tem gostilna ali kavarna odprta čez policijsko uro, se plača za vsako noč 20 do 50 K, kadar pa se ne prekorači več ko tri ure, se plača za vsako uro 5 do 10 K. Za tombole, kegljanje na dobitke, streljanje na dobitke in sploh za vsako igro na dobitke 5 do 50 K. Za slovesno praznovanje svatbe 5 do 50 K. Za koncerte od vsake predstave 20 do 100 K.

Ako se take predstave prirede v dobrodelne namene, so oproščene občinske takse. — Vendar pa ima županstvo pravico zahtevati dokaz, da se je čisti dohodek tudi resnično uporabil za dobrodelne namene.

Tako tedaj dragi tovariši izgleda omrežje, s katerim so prireditve v gostilniških lokalih preprežene. Komur se zdi potrebno ali kljub temu donosno prirediti plese in zabave z muziko, se mora pač reči »da se mu ljubi«. Jedno pa je, kar moramo še pripomniti: Zgodi se mnogokrat, da pridejo vesele družbe v gostilno, ki imajo s seboj slučajno koga, ki igra harmoniko, citre ali kak drugi strunarski instrument, ta družba si med seboj zagođe, zapoje ali tudi zapleše. — V takih slučajih gostilničar ni odgovoren za družega kot za policijsko uro, ker zabave ni priredil sam in tudi ni nikogar vabil, marveč so to le gostje, ki so se slučajno sešli in se med seboj na svoj način zabavali. Odgovorna je zase dotična družba sama, ker gostilničar končno nima nobene moči prepovedati svojim gostom dostojnega razveseljevanja. Tako je namreč razsojevalo upravno sodišče v bivši Avstriji in dasi pišejo sedaj izdani predpisi o taksah dobesečno, da kjer se ljudje zbirajo zaradi zabave in razvedrila se plačuje itd., je vendar povsod le v mnenju zbiranje, ki se vrši na povabila. Organom, ki bi pri takih prilikah zahtevali od gostilničarja kakove plačila taks, se mora to s predstoječo motivacijo odklanjati.

★ ★ ★

Zadružne zadeve.

Čestokrat se pritožujejo načelstva, da kažejo celo izvoljeni odborniki tako površnost v zanimanju za zadružne zadeve, da se prav redkokedaj vdeležujejo sej in ignorirajo dotična vabila načelnika še tako, da se niti ne upravičijo radi izostanka. To je neodpustljiva brezobzirnost in načelnik stori stvari le dobro delo, ako zahteva nalaganje glob takim mlačnežem. Na občne zборе je iz oddaljenih krajev res težje prihajati in je s kaznimi v takih slučajih manje priporočljivo postopanje z globami kakor pa napram članom načelstva samim. Le kadar gre za važne zadružne sklepe pri katerih mora biti navzoče gotovo število članov in ako je v vabilih bila podana opazka, da bo tisti, ki brez opravičenja izostane, kaznovan, se sme proti vsem brez opravičbe izostalim postopati kakor bomo sledeče navedli:

V § 24., odstavek 4., zadružnih pravil so naštetih vsi slučaj, v katerih sme zadruga sama svoje člane kaznovati. Ako je tedaj kak član izostal od občnega zbora ali odbornik od odborove seje oziroma ako je kako drugo v navedenem odstavku naštetu dejanje zakrivil, ne da bi se temejlito opravičil, ga sme zadruga kaznovati. Kaznuje zadružno načelništvo in sicer morajo biti v dotični seji navzoči najmanj polovica odbornikov in načelnik ali podnačelnik. Ti sklepajo o tem, ali se je sploh kako kazensko, v § 24. zadružnih pravil označeno dejanje zgodilo in če se naj krivec kaznuje z ukorom oziroma z globo, ki pa ne sme presegati dvajset kron. Vsakemu obdolžencu se mora dati prilika, da se opravičuje. Treba je tedaj, da se obdolženec pozivlje, da se tekom gotovega časa opraviči pri zadružnem načelstvu, sicer bi ga zadruga kaznovala. V gotovih slučajih kakor v vabilih k občnim zborom ali k odborovim sejam se sme tudi vže vnaprej zadružnim članom zagroziti, da se bodo kaznovali, ako se ne udeležijo zborovanja oziroma ako se ne bodo tekom gotovega časa utemeljeno opravičili. Ako se obdolženec ni temeljito opravičil oziroma ako se sploh ni opravičil, potem šele ga sme zadružno načelništvo kaznovati. Ukori se izreče ustmeno ali, ako krivec ni navzoč, pismeno. Če se kdo kaznuje z globo, se mu izroči pismen odlok (glej vzorec a), Tak odlok se mora proti dostavnici rekomandirano vročiti. Ako potem kaznovani član noče plačati naloženo mu globo, naj zadruga vloži prošnjo na okrajno glavarstvo, da ista izterja globo s politično rubežnijo (glej vzorec b).

V z o r e c a):

Gospodu
gostilničarju

v

Zadružno načelništvo Vas je v svoji seji dne v zmislu § 125. obrtnega reda, oziroma § 24. zadružnih pravil obsodilo v denarno globo K, ker se dne niste udele-

žili zadružnega zbora in kljub tozadev-nemu opominu v vabilu na zadružni zbor niste utemeljeno upravičili Vaše odsotnosti.

O tem se obveščate s pristavkom, da morate to globo tekom 14 dni vplačati pri podpisnem zadružnem načelstvu, sicer se bode ista izterjala potom okrajnega glavarstva.

V z o r e c b):

Okrajnemu glavarstvu

v

J. J., gostilničar v se dne ni udeležil občnega zbora podpisane zadruge in se kljub opominu v vabilu na zadružni zbor ni utemeljeno opravičil.

Zaradi tega ga je zadružno načelništvo v svoji seji dne ob navzočnosti zadružnega načelnika (podnačelnika) in odbornikov v zmislu § 125 obrtnega reda, oziroma § 24. zadružnih pravil obsodilo na globo K.

Tozadevni kazenski nalog se je dne na pošto oddal (glej priloženi poštni recepis). Ker obsojenec klub opominu v kazenskem nalogu tekom 14 dni ni plačal naložene globe, se okrajno glavarstvo v zmislu § 115., odstavek 7. obrtnega reda naproša, da globo s politično rubežnijo izterja in izterjano vsoto nato semkaj vpošlje.

★ ★ ★

Našim organizacijam.

Ministrstvo za obrt in industrijo, oddelek v Ljubljani, je poslalo sledečo okrožnico:

S tuuradnim razpisom z dne 16. marcom t. l., št. 1959., je bilo obrtnim zadrugam naročeno, naj izdajajo spričevala le v slovenskem jeziku in naj rabijo le slovenske žige. Da se niso povzročili preveliki stroški, se ni zahteval tisk novih slovenskih pravil od onih zadrug, ki imajo pravila z nemškim besedilom. Te dni pa je »Deželna zveza obrtnih zadrug« v Ljubljani založila nova vzorna pravila, ki se prodajajo po zelo zmernih cenah. Zato se one obrtne zadruge, ki imajo še vedno pravila z nemškim besedilom pozivljejo, naj si čimprej nabavijo pravila s slovenskim besedilom in jih potom obrtnih oblastev I. stopnje predložijo v odobritev semkaj. Priloži naj se tudi en izvod dosedaj veljavnih pravil.

Umestno bi bilo, da se pri tej priliki sklenejo na občnem zboru tudi nameravane izpremembe pravil (zvišanje pristojbin itd.) in izpremenjena pravila predložijo v odobritev.

Omenjeno velja za vse obrtne zadruge. Pripominja pa se, da dobijo trgovski gremiji vzorna pravila pri »Zvezi gremijev v Ljubljani«, gostilničarske zadruge pa pri »Osrednji zvezi gostilničarskih zadrug« v Ljubljani.

O tem naj se obvestijo obrtne zadruge.

Dr. Marn s. r.

★ ★ ★

Zadružnim načelstvom in snovateljem gostilničarskih zadrug.

Ministrstvo za trgovino in industrijo, oddelek v Ljubljani, razglasa sledeče:

Opetovano se je opazilo, da obrtne zadruge kolekujejo vloge in priloge, naslovljene na obrtna oblastva. Da ne bodo obrtne zadruge, katerih izdatki so radi draginje itak močno narasli, imele nepotrebnih stroškov, naj se primernim potom opozorijo, da so vse vloge in priloge v **obratno - zadružnih zadevah kolekovanja proste.**

Dr. Marn s. r.

★ ★ ★

Davek na poslovni promet.

V št. 11. lanskega leta smo podali dvitična določila o davku na poslovni promet in ondi v končni opazki tudi že prerokovali, da bo prejkone ukinjen, ker so se posebno velikaši in trgovci, kojim bi šel ta zakon do živega, postavili proti. In resnično je izšla sedaj nova uredba o davku na poslovni promet, katera je bistveno drugačna od tedanje. Po sedanjih uredbi ni nikake izjeme v blagu, temveč je za ves promet bodisi z žganjem, vinom ali jedili jednak in se plačuje 1% od vsega prometa, oziroma od plačane vsote, odnosno v denarju izražene vrednosti prejete odškodnine. Ker bomo, ako se bo želelo, priobčili v bodoče uredbo o davku in tudi pravilnik za izvrševanje uredbe, naročamo danes le, naj si vsakateri oskrbi tozadevno polo pri pristojni finančni oblasti in sicer oni obrtovalci, ki obratujejo na veliko in so sodno protokolirani, tiskovino obrazov veliki A in vsi drugi manjši obrtniki, ki niso protokolirani, pa obrazec mali a in naj redno vpisujejo v dotične rubrike, uspehe dnevnega obrata, t. j. vsakdanje izkupilo, pričeni od 1. oktobra dalje.

Če ni komu kaj jasno, naj povpraša za pojasnilo pristojne finančne organe.

★ ★ ★

Iz naših organizacij.

Zadruga gostilničarjev v Velikih Laščah je imela svoj redni občni zbor dne 28. septembra ob precej dobri udeležbi. Ker je dosedanji načelnik g. Janko Kočev var med letom preminul, je sklical občni zbor podnačelnik g. Andrej Kraševac ter poročal o zadružnem delovanju v pretekli dobi, kar je po čitanju zapisnika zadnjega občnega zbora vzel občni zbor z odobravanjem na znanje. K poročilu o blagajniškem stanju, kojega končni uspeh je prebitka 905 K in 47 v, se izreče načelstvu po poročilu preglednikov računov, ki sta pregledala račune in našla vse v redu, absolutorij. K proračunu za prihodnje in tekoče leto se sklene za pokritje zadružnih stroškov in plačanje naročnine za stanovski list »Gostilničar« pobirati od vsakega člana po 35 K za zadružne doklade.

Pri tej priliki je bilo tudi dati mnenje o prošnji nekega člana za gostilničarsko obrt in se je sklenilo isto priporočati. Za

člane, ki so s plačanjem pristopninske pristojbine kakor tudi članarine, oziroma zadružne doklade še na dolgu, je bilo sklenjeno iste iztirjati rubežnim potom.

Pri volitvi načelnika in njegovega namestnika sta bila soglasno izvoljena g. Štefan Ivančič v Velikih Laščah 61, kot načelnik, kot njega namestnik pa g. Andrej Kraševac, Podstrmec. Odborniki so ostali vsi še iz volitve leta 1919. Pri slučajnostih se je sosebno opozarjalo, da se toči v kmetijski družbi v Velikih Laščah vseh vrst alkoholne pijače brez vsakega dovoljenja ali tozadevne obrtne koncesije, ter naroča načelstvu, storiti potrebne korake pri pristojnih oblastvih, da se ta nedopustnost odpravi oziroma prepove.

Po teh razpravah je bil občni zbor končan.

★ ★ ★

Vinski trg.

Z vseh vinorodnih krajev prihajajo poročila, da je letošnja trgatega na kvantiteti manjša, na kvaliteti pa boljše nego lanska. To daje pač povod, da nimamo prav nič računati na odjenljivost cen vina, temveč še podraženje. Poročila iz enega največjih vinskih trgovišč v Jugoslaviji, t. j. Veršec, so 21. t. m. notirale cene moštu belega vina 7 do 8 K za en liter. Tri dni nato pa že 9 do 10 K s pripombo, da je povpraševanje po novem vinu živahno. Zaloge letnikov 1919. in 1920. so deloma že pošle in se plačuje belo 9% po 11½, za 10% se zahteva že 13 K do 14 K in za 11% 15 K za 1 liter. Promet živahen, zaloge celega okrožja znašajo k večjemu še kakih 80.000 hl. Iz Zagreba poročajo istotako, da so v Hrvatski, Bački in Veršecu stare zaloge precej izpraznjene, da je morda komaj še 25% zalog, osobito močnejših kvalitet nimajo več v zalogah. Izvoza sicer ni bilo, a porabilo se je večinoma vse v domačih deželah. Dalmatinska vina veljajo loko Bakar 150 do 160 za hl. stopinjo. Hrvatska vina bodo imela letos, kakor se zatrjuje navadni kmetski pridelki 8 do 10%, boljši graščinski pridelki 10 do 12% alkohola. Dalmacija bo imela glede množine slabo trgatega, glede kvalitete pa bo imelo vino 12 do 15 stopinj. Iz Slovenskih goric, Ptujkega in Mariborskega vinorodnega okrožja poročajo, da so vsi potoki, vsi studenci in vsi vodnjaki suhi in prazni, samo trta pa je nosila svetlobebele jagode, da celo pozne in slabejše vrste so postale sladke. Vsi izgledi na dobro trgatega so podani. Stare zaloge so pri producentih že razprodane. Mošt se plačuje že po 24 K liter. Vinotržci se sicer še ne oglašajo s posebnim zanimanjem, zato pa se posamezni gostilničarji že prikazujejo kot kupci. Po lanskem letniku se vedno še živahno povprašuje. Cena 20, 25, celo 30 kron od kleti. Po moštu povprašujejo največ domači interesenti. Inozemcev ni. Na padanje ali popuščanje cen pri novem vinu pravijo skoraj ni računati, ker je obdelovanje vinogradov neizmerno drago,

visoki davek in drugi stroški tako visoki, da bi se vinorejstvo ne izplačalo in ne prišlo na svoj račun pri nižjih cenah.

* * *

Krško. Dolenc bo letos lahko svoje lepe pesmi pel, ko so mu vinogradi tako dobro kaplico obrodili. Vino danes še pokipeva, a ker je bilo grozdje povsem zdravo in brez vsake gnjilobe, se bo hitro čistilo.

Kakor vsako leto, tako je tudi letos tisti boljše kapljo pridelal, kateri je poznejši bral in svoj pridelek skrbno spravil v snažno posodo. Okus vina je zelo dober, toda počakati je treba sv. Martina, da se vino povsem sčisti in pokaže taisto vso svojo dobroto.

Letos bo, kakor vedno, kvaliteta in zbog tega tudi cena vina različna. Ta se danes zaznamuje od 20 do 30 K in je taista veliko od tega odvisna, če je posamezni vinorejec pri volji svoje vino že sedaj prodati ali ne. **Križman.**

★ ★ ★

Razno.

Trošarina na vino. Po Pravilniku o trošarini iz leta 1920. je oproščeno trošarine vse vino in ves vinski mošt lastnega pridelka, ki ga vinogradnik (producent) porabi zase in za svoje gospodarstvo. Ta svoboščina je ne samo slej ko prej v polni veljavi, marveč se je s Pravilnikom iz leta 1920. nikakor nebitveno razširila tudi na vinogradnike, ki se pečajo z gostilničarsko obrtjo ali obrtom s prodajo vina na debelo in ki doslej niso uživali nobene prostosti; razlika je le ta, da je pri tistih, ki so samo producenti, trošarine prost ves v lastnem gospodarstvu porabljeni lastni produkt, pri vinogradnikih, ki so tudi gostilničarji ali prodajalci na debelo, pa le množina, ki jo določi finančna uprava. Vse po nekaterih krajih razširjene vesti, kakor da je trošarinska svoboščina producentov ukinjena, so torej popolnoma neosnovane in imajo svoj izvor najbrž samo v tem, da se trošarinska obveznost (t. j. obveznost plačila) zamenja s trošarinsko kontrolo, ki je že po prvotnih določbah Pravilnika zadevala tudi vinogradnika, ki je samo producent, in ga zadeva še danes. Tej pa je že zadoščeno, če vinogradniki svoj pridelek takoj prijavijo pristojnemu oddelku finančne kontrole in da prav tako prijavijo vsako odprodajo ali sploh odajo vina ali vinskega mošta. S tem še ni združena nikaka nevarnost, da bi se pritegnili tudi k plačilu trošarine za vino, kolikor je po gori obrazloženih določbah davka prosto, ker prodanih množin niso zavezani zatrosariniti niti prodajalci, marveč prejemniki. Vinogradnik, ki se ne peča z gostilničarskim obrtom ali pa z obrtno prodajo na debelo torej sploh ne pride v položaj, da bi moral vino zatrosariniti, če morda ne zatrosarini prosto prodanih množin mesto kupca. Pač pa je vinogradnik gostilničar zavezan zatrosariniti tudi od svojega pridelka one množine vina, ki jih spravi v svojo točilno klet, ali pa ki jih porabi za svoje gospodarstvo preko dovoljene množine. Zadnji primer velja seveda tudi za vinogradnike, ki obrtoma prodajajo vino na debelo. Trošarine prosto vino mora biti pri gostilničarjih in obrtnih prodajalcih na debelo ločeno od drugega vina. Če se bodo vinogradniki ravnali po teh navodilih, se jim ni bati nobenih konfliktov s

finančno kontrolo, in kdor raznaša druge vesti, naznanite ga v lastnem interesu finančnim organom.

★ ★ ★

Pobijanje draginje.

Prva občinska sodišča, ki so bila vpostavljena z naredbo o pobijanju draginje, so začela poslovati in so do skrajne meje eksemplarično kaznovala domnevne pretirane dobičke obrtnikov in trgovcev pri prodaji živil. S tem smo prišli po dolgi dobi zopet tja, kjer smo bili na pomlad leta 1919. Zopet se vali ves odij in vso odgovornost za nov val draginje, ki je nastala v zadnjih mesecih, na trgovca in obrtnika in hoče ozdraviti razmere s tem, da se iz njihovih krogov moralno in gmotno uniči par eksistenc, ki so bile ovađene radi pretiranih dobičkov.

Zelo karakteristično za našo gospodarsko politiko je, da se to godi istočasno, ko je naš dinar izgubil v mednarodnem prometu 60% svoje vrednosti, ko stopa v veljavo nova izvozno-carinska tarifa in ko se uvaja v trgovini in obrtu poslovnoprometni davek. Cela uvozna in izvozna trgovina je postala zadnje mesece valutna špekulacija, kateri je vsak zadnji zaključek borze določal orijentacijo. — Tekom dveh mesecev se je situacija napram našemu sosednjemu inozemstvu popolnoma spremenila. Na eni strani nadmerni porast lire, na drugi katastrofalen padec avstrijske krone. Vrh tega so agrarni krogi s svojim brezobzirnim pritiskom na finančnega ministra dosegli ravno pri najvažnejših živilnih predmetih popolno odpravo odtisno znatno znižanje izvozne carine. Jasno je, da se pri prostem izvozu blaga in vedno rastoči izvozni konjunkturi vsled padca dinarja ne da umetno vzdržati dvojnih cen, namreč maksimalnih cen za notranji trg in pa izvoznih cen, ki jih plačujejo izvozniki producentu in ki so mnogo večje. Tu ne pomaga nobena naredba in represalije, ker gre blago vedno za najvišjo in najugodnejšo ponudbo in mora biti posledica uredbe, da na domač trg s povprečno ceno ne bo poslano dovolj blaga.

Vlada je svoječasno sklenila pozitivno pobijati domnevno oduševstvo trgovcev in obrtnikov z ustanavljanjem konzumov in nabavnih zadrug, ki so imele delati brez oduševskih dobičkov in samo kriti režijske stroške. Toda ne samo to! Ona je celo izdala direkten ukaz oblatornega članstva za vse državne nameščence. In uspeh! Po mnogih mesecih ponesrečenih poskusov se je izkazalo, da te zadruge, ki so delale baje brez dobička, niso mogle ceneje dobaviti konzumentu blaga kakor trgovci, dasi so dobivale od vlade brezobrestna posojila, so bile oproščene prometnega in drugih davkov ter uživale carinske olajšave za gotove predmete. S tem je vlada sama na najeklatantnejši način dokazala absurdnost svoje protidraginjske politike.

Pred poldrugim letom, ko se je bila začela podobna demagoška gonja proti trgovstvu, je bila situacija samo v toliko različna, da je vladalo takrat pomanjkanje blaga, medtem ko je sedaj blaga dovolj na trgu. — Vlada, ki ne dovoli trgovcu, da si napravi rezerve za izgube vsled padca valut in ki mu predpisuje pri naraščanju valut dopusten dobiček po ne-trgovskih načelih, mora prevzeti tudi jamstvo in obveznost kritja izgub, ki morajo v nasprotni konjunkturi pri baissi nastati. Naše trgovstvo je izgubilo vsled teh demagoških gonj v inozemstvu ves

kredit in ga bo le s težkimi žrtvami pridobilo nazaj.

Uredba o pobijanju draginje je protustavna, ker vzpostavlja proti jasni določbi čl. 109. ustave izredna sodišča, ki po ustavi niso dovoljena in dopustna. Ta sodišča se sestavljajo iz lajkov, nesodnikov, konzumentov, katerim manjka ona neutralnost in nepristranost ter predizobrazba, ki je potrebna za presojo kaznivih dejanj. Gostilničarstvo zahteva, da odločajo o zadevah, v kolikor je potrebno, po ustavi zajamčena redna sodišča, kar je edina garancija za objektivno postopanje.

Nov val draginje je predvsem zakrivila nestalnost odnosno katastrofalen padec valute. Finančni minister je izdal uredbo o prometu z valutami in devizami, toda naša valuta kljub temu vedno konstantno pada. Iz tega je razvidno, da niso toliko ekonomski razlogi krivi padca, kakor pa politični, proti katerim so pridobitni sloji brez vpliva.

★ ★ ★

Viničar

praktičen v vinogradstvu, oženjen, se sprejme s 1. novembrom 1921 za novomeški okraj. Ponudbe na: Baron Lazarini, Boštanj pri Grosuplju ali v vinotoču sv. Jakoba trg 8 v Ljubljani.

Kompletna

acetilenska naprava

za 9 luči, v prav dobrem stanju se po nizki ceni proda. — Več pove Franc Jakše v Novem mestu 35.

Pipe za sode

jedilno orodje,
košarice za jedilno orodje,
zobotrebce,
tase itd.
priporoča

trgovina z galanterijo in drobnarijo
Baloh & Rosina
MARIBOR, Grajski trg 3.

Oglas.

Za prodati je ves letošnji pridelek vina posestva Djakovske škofije, to so

namizna in najfinejša desertna vina

skupaj kakih 2000 hl, pod vrlo povoljnimi pogoji, in sicer cel kvantum ali pa poedine vrste. — Obrniti se je na:

Gospodarsko i vinogradarsko zadrugo v Djakovu.

I. kranjska tovarna mineralnih vodá, sodavice i. t. d.

Ljubljana, Slomškova ulica šte. 27

priporoča:

sodavico, pokalice, naravni malinov in citronov sok, nadalje izborne sadne pijače v pat. steklenicah: **jagodovec, nektar, kristalno citronado, jabolčni biser.**

Gostilničarji, podpirajte lastno podjetje!

Tranzitna klet

v Bohoričevi ulici 28, se odča z vso kletarsko opravo za izvrševanje vinske in žganjarske trgovine z navodili za odjemnike ter tudi mnogo vinske posode.

Pristno

haloško vino

lastnega pridelka nudi
DAVORIN TOMBAH
St. Vid pri Ptuj.

Jernej Stelè,

:: LJUBLJANA, Sp. Siška ::
priporoča svojo zalogo najboljših

domačih vin

po zmernih cenah.

Koncertna kavarna „BALKAN“
PTUJ, Vseh svetnikov ulica 20.

Vsak večer

KONCERT

prvorazredne damske kapele „Zvezda“.
Sestanek vseh tujcev.
Rendez-vous au Café „Balkan“.

Najboljša zabava v Ptuj
pri dobri kapljici vina.

Za obilen obisk se priporoča

Janko Vučak,
kavarnar.

Poceni in velika zaloga

NOVIH DVOKOLES

različne pnevmatike tudi za otroče vozičke, šivalni stroji in vsakovrstni deli PRI BATJELU, Ljubljana, Stari trg 28. Sprejemajo se dvokolesa, otroški vozički, šivalni stroji itd. v popravilo. — Mehanična delavnica.

„TRIBUNA“ tovarna dvokoles in otroških vozičkov, LJUBLJANA
Karlovska cesta 4, Zvonarska ulica 1.

Delniška pivovarna Laško

priporoča svoje

**marčno
pivo**

**dvojno marčno
pivo**

**temno porter
pivo**

**Prva jugoslovanska
prometna pisarna**

LJUBLJANA

Dalmatinova ulica št. 3, I.

**Reklamacije, revizija
tovornih listov,
trgovska špedicija
:: in gospodarski ::
promet.**

Papirne obrisače

(servijete), jedilno orodje,
zobotrebce, košarice za
jed, orodje, papir in stroč-
nice za cigarete, razno
drobnarijo, potne košare,
pletarske izdelke itd., itd.

priporočata na drobno in debelo

BALON & ROSINA

MARIBOR, Grajski trg 3.

: VINO :

staro in novo v vsaki količini,
jako dobre kakovosti in zmernih
cen prodaja

Ladislav Pollak, Jaska, Hrvatska.

Vino, belo in rdeče

izborne kakovosti v vsaki množini po pri-
merni ceni nudi

Fran Jakovac, Jaska.

Zastopnik.

Ivan Lovšin, Ribnica.

Naznanilo!

Cenj. občinstvu ter vsem
turistom vljudno naznanjam,
da sem otvoril gostilno in
prenočišče v Stražišču pri
Kranju.

Točil bom vedno najboljša
pristna vina vseh vrst, pre-
skrbnjeno bo za vsakovrstna
gorka in mrzla jedila, ker je
v hiši dobro vpeljana mesarija
in prekajevalnica.

Za solidno postrežbo jamči

Anton Križnar,

posestnik in gostilničar.

**Raznovrstno
rudninsko vodo**

priporoča

A. ŠARABON v Ljubljani.

Glavna zaloga rudninske vode in špecerijška veletrgovina.

Ceniki na razpolago!

Ceniki na razpolago!

Vinometre „Bernatot“. — Asbestov bombaž in prašek. — Eponit. — Francosko želatino.
Lipovo oglje. — Marmornat prašek. — Modro galico. — Natrijev bisulfit. — Ribji mehur.
Spansko zemljo. — Tanin. — Zveplo na asbestu. — Zveplo v prahu. — Limonovo kislino
Vinsko kislino. — Soda bikarbono. — Strupa proste barve itd.

ima v zalogi po najnižji ceni

Drogerija Anton Kanc

Ljubljana, Zidovska ulica 1.

GARJE

srab, kraste, lišaje odstranjuje
pri človeku in živalih **Naftol-
mazilo**, ki je brez duha in ne
maže perila — 1 lonček za eno
osebo po posti 15 kron pri
TRNKOCZY, lekarna, Ljubljana Slovenija.

Z vsi v špecerijško in delikatesno stroko spadajočimi potrebščinami, kakor tudi z vseh vrst namiznimi in buteljskimi vini postreže gostilničarjem najceneje in najsolidneje trdka

T. MENCINGER, Ljubljana, vogal Sv. Petra ceste in Resljeve ceste.

Velepražarna za kavo z električnim obratom.

Zaloga mineralnih vod.

Poziv na upis akcija Gostioničarske banke.

Gospodin ministar trgovine i industrije svojom odlukom VI. Bp. 3626 od 4. avgusta ove godine potvrdio je pravila Gostioničarske banke.

Gostioničarska banka ima osnovni kapital od

5,000.000— dinara

podeljen u 25.000 akcija od po 200 din.

Cilj Gostioničarske banke je, da v prvome redu pomaga i osniva preduzeća za nabavki i proizvodnju svih vrsta artikala potrebnih v radu gostioničarja (hotelira i kafedjija).

Upis akcija ove banke počine 1. septembra ove godine i traje do 1. oktobra. Pri upisu polaže se kao prva uplata 25% od nominalne vrednosti akcije i 10 dinara po akciji na ime osnivačkih troškova.

Upis se u Beogradu vrši u kancelariji Udruženja gostioničara, hoteljera i kafedjija, Nemanina ulica br. 42 preko puta Slavije, u ostalim mestima upis vrše pododbori udruženja i gostioničarski savezi, koji pripadaju savezu Jugoslovanskog gostioničara.

Pozivaju se svi gostioničari (hoteliri i kafedjiji), da sami pohitaju sa upisom ovih akcija.

Subskripcijo (upis) za Slovenijo je prevzela Obrtna banka v Ljubljani.

BEOGRAD, 5. septembra 1921.

Zaloga stekla, porcelana in svetiljk
Fr. Kollmann
v Ljubljani

dovoli gostilničarjem in kavarnarjem pri večji naročbi izdatno znižane cene.

A. Bajec
cvetlični salon
Pod Trančo 2
vrtnarja
Tržaška cesta 34
v Ljubljani.

Mazilo zoper „Srbečico“ garje, lišaje za ljudi in živino, stane en lonček 12 K, po pošti 15 K. Mazilo je belo, ne smrdi, ne maže perila. — Dobi se v lekarni

Trnkoczy, Ljubljana.

Vinska trgovina in restavracija
Peter Stepic

Spodnja Siška šte. 256

priloga p. n. gostilničarjem svojo veliko zalogo zajamčeno naravnih vin iz dolenskih, goriških, istrskih in štajerskih vinskih gorc.

Telefon št. 262.

Slivovko
tropinovec
rum

cocnac-medicinal
razne fine likerije

:: ter vsakovrstno kolonijalno blago priporoča tvrdka ::

Gregorc & Verlič
Ljubljana, Cesta na Gorenjsko žel. 7.

SODE

vseh velikosti, za vino, žganje, olje, med in mast, a osobito izdelujem sode za transportiranje vina, kakor tudi za hrambo, vse solidna in trpežna izdelava.

Nadalje sprejemam vsa v to stroko spadajoča popravila

po najnižjih cenah.

Zaloga sodov ter sodarskega lesa.
Cene zmerne. Točna postrežba. Solidno delo.

Franjo Repič

sodarski mojster v Ljubljani, Trnovo, Kolezijska ulica št. 18

Jakob Zalaznik

pekarija, slaščičarna in
kavarna

Starl trg 21

se priporoča sl. občinstvu
posebno z dežele

na zajutrak.

Posredovalnica za službe
gostilničarske zadruga v Ljubljani
Marije Terezije cesta šte. 16

posreduje brezplačno
za vse službo liščoče

: v gostilničarskem obrtu :

Gospodarji iz Ljubljane plačajo 60 v,
z dežele 1 K.

Tovariši gostilničarji! Poslužujte se te ugodne prilike!

Največja slovenska hranilnica

Mestna hranilnica ljubljanska

Ljubljana, Prešernova ulica št. 3.

Je imela koncem leta 1918 vlog . . . K 80.000.000—
rezervnega zaklada . . . „ 2.500.000—

Sprejema vloge vsak delavnik

Za varčevanje ima vpeljane lične
domače hranilnike.

Hranilnica je pupilarno varna.

Dovoljuje posojila na zemljišča in poslojpa proti nizkemu obrestovanju in obligatornemu odplačevanju dolga.

V podpiranje trgovcev in obrtnikov ima ustanovljeno
Kreditno društvo.

Vinska trgovina Ant. Müllerja v Domžalah

priloga p. n. gostilničarjem svojo veliko zalogo zajamčeno naravnih vin iz dolenskih, hrvaških in štajerskih vinskih gorc ter zagotavlja točno in solidno postrežbo po primernih cenah.

Vino se dostavlja na dom ali pošilja po železnici.

PRISTNI BRINJEVEC

se dobi po primerni ceni pri **FRANC ŠVIGELJU** na BREGU p. Borovnica

ZAMAŠKE
nove in stare

kupi vsako množino

Ljubljanska industrija
probkovih zamaškov

JELAČIN & KOMP.
LJUBLJANA.

AUGUST AGNOLA

LJUBLJANA
Dunajska cesta 13.

ZALOGA RAZNOVRSTNEGA NAMIZJA ZA GOSTILNE, HOTELE IN KAVARNE

Pivovarna „UNION“ v Ljubljani
(Spodnja Siška)

priporoča svoje izborne izdelke, kakor:
marčno, dvojno marčno in izvožno pivo v sodčkih in steklenicah.

Dobé se tudi tropine in sladne cime, ki so kot živinska krma zelo priporočljive.